

Yayın Tarihi: 08.01.2025 - Yazar: Ferdi Asım Hellaç

ELÜS Alım Satımında Düzenlenecek Belgede Değişiklikler Yapıldı

8 Ocak 2025 tarih 32776 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan **Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No:452)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No:579)** ile **Vergi Usul Kanunu Tebliği (Sıra No: 452)'nin Giriş, Elektronik Ürün Senedi Yönetmeliği uyarınca Elektronik Ürün Senedinin(ELÜS) Alım Satımında Düzenlenecek Belge** ve **Bilgi Verme** bölümlerinde değişiklikler yapılmıştır.

Mezkur tebliğ hükümleri **8 Ocak 2025** tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

Yapılan değişiklikler aşağıda detaylandırılmıştır.

3/6/2015 tarihli ve 29375 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan **Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 452)'nin "1. Giriş"** başlıklı bölümü aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"12/11/2011 tarihli ve 28110 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektronik Ürün Senedi Yönetmeliği uyarınca Elektronik Ürün Senedinin (ELÜS) her bir alım satım işlemi için anılan Yönetmeliğin 7 nci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında düzenlenen Elektronik Ürün Senedi Alım Satım Belgesi (ELÜS Alım Satım Belgesi) ve dördüncü fıkrası kapsamında düzenlenen Elektronik Ürün Senedi İşlem Sonuç Belgesi (ELÜS İşlem Sonuç Belgesi)'nin 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca düzenlenmesi zorunlu belgeler kapsamına alınması ve bu belgeleri düzenleyenlere bilgi verme zorunluluğu getirilmesi bu Tebliğin konusunu teşkil etmektedir."

Aynı Tebliğin **"3. ELÜS Alım Satımında Düzenlenecek Belge"** başlıklı bölümü aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"10/2/2005 tarihli ve **5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu** ile tarım ürünleri ticaretini kolaylaştırmak, depolanması için yaygın bir sistem oluşturmak, ürün sahiplerinin mallarının emniyetini sağlamak ve kalitesini korumak, ürünlerin sınıf ve derecelerinin yetkili sınıflandırıcılar tarafından saptanmasını sağlamak, tarım ürünleri lisanslı depo işleticilerinin kişiler arasında ayırım yapmaksızın tarım ürünlerini kabul etmelerini temin etmek, ürünlerin mülkiyetini temsil eden ve finansmanını, satışını ve teslimini sağlayan ürün senedi düzenlemek ve standartları belirlenmiş tarım ürünlerinin ticaretini geliştirmek üzere, tarım ürünleri lisanslı depoculuk sisteminin kuruluş, işleyiş ve denetimine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Lisanslı depoculuk sisteminde; tarım ürünlerinin sınıf ve kaliteleri yetkili sınıflandırıcı olarak isimlendirilen laboratuvarlarca belirlenmekte, ardından, lisanslı depolarda depolanmakta ve bu ürünlerin ticareti, ürünün mülkiyetini temsilen lisanslı depo işletmesince düzenlenen ürün senetleri vasıtasıyla Ticaret Bakanlığınca yetkilendirilen ticaret borsalarında yapılmaktadır.

Elektronik Ürün Senedi Yönetmeliğinde ise basılı ürün senedi hükmünde olmak üzere depolamak amacıyla teslim ve kabul edilen ürünler için lisanslı depo işletmelerince elektronik ortamda oluşturulan ELÜS'lerin kayden izlenmesi, devredilmesi, değiştirilmesi, iptali ve güvenliğine, bu hizmetleri yürütecek kuruluşun lisans alması, faaliyeti ile denetimine ve ELÜS'e yönelik diğer işlemlere ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Mezkûr Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde **Borsa (TÜRİB)**, elektronik ürün senetleri ile elektronik ürün senetlerine dayalı vadeli işlem sözleşmelerinin işlem gördüğü **Türkiye Ürün İhtisas Borsası Anonim Şirketi**, (d) bendinde Elektronik Kayıt Kuruluşu (EKK), ELÜS'lerin sistem üzerinden oluşturulmasını sağlamak, bu senetlere bağlı tüm hak ve yükümlülükler ile işlemleri ilgili taraflar itibarıyla kayden izlemek amacıyla Ticaret Bakanlığında lisans almış anonim şirket, (e) bendinde ise ELÜS, lisanslı depo işletmesince, elektronik kayıt kurallarına uygun olarak sistem üzerinde oluşturulan elektronik kayıt olarak tanımlanmıştır.

Ayrıca mezkûr Yönetmeliğin 7 nci maddesinin üçüncü fıkrasında EKK'ya ELÜS'lerin her bir alım satım işleminden takas hesapları üzerinden takası tamamlananlar için bir ELÜS Alım Satım Belgesi oluşturma ve bu belgeyi alıcı ve satıcı taraflara elektronik ortamda gönderme, dördüncü fıkrasında ise TÜRİB tarafından yetkilendirilen aracı kurumların Borsadaki alım satım işlemlerinde (kendi nam ve hesabına yapılanlar dâhil) EKK tarafından düzenlenen ELÜS Alım Satım Belgesi yerine, yapılan alım satımların, verilen hizmetlerin ve bunlar için alınan nakdin mahiyetini göstermek ve gerektiğinde ibraz edilmek üzere ELÜS İşlem Sonuç Belgesi düzenleme ve bu belgeyi alıcı ve satıcı taraflara elektronik ortamda gönderme zorunluluğu getirilmiştir. Mezkûr fıkralarda ayrıca ELÜS Alım Satım Belgesi ile ELÜS İşlem Sonuç Belgesinde bulunması zorunlu bilgiler belirlenmiştir.

Bu bağlamda, Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye dayanılarak Elektronik Ürün Senedi Yönetmeliğinin 7 nci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında düzenlenen **ELÜS Alım Satım Belgesi** ile dördüncü fıkrası kapsamında düzenlenen **ELÜS İşlem Sonuç Belgesi**, Vergi Usul Kanunu uyarınca **düzenlenmesi zorunlu belgeler kapsamına** alınmıştır. Bu belgelerin düzenlenmesi, gönderilmesi ve kullanımına ilişkin esaslar aşağıda açıklanmıştır:

3.1. 5300 sayılı Kanun kapsamında lisanslı depo işletmelerinde depolanan tarım ürünlerinin bu ürünleri temsil eden ELÜS vasıtasıyla alım satımında her bir el değiştirme aşamasında EKK tarafından ELÜS Alım Satım Belgesi düzenlenecektir. Diğer taraftan, ELÜS'lerin Borsada alım satıma konu edilmesi durumunda ise **TÜRİB tarafından yetkilendirilen aracı kurumlarca her bir alım satım işlemi sırasında ELÜS Alım Satım Belgesi yerine ELÜS İşlem Sonuç Belgesi düzenlenmesi** gerekmektedir. Bu bakımdan, ELÜS alım satımına taraf olanlar bu işlemler için ayrıca fatura veya diğer herhangi bir belge düzenlemeyecek, alım satım işlemi Borsa dışında gerçekleşiyor ise bu işlemler EKK tarafından kendisine iletilen bilgilere göre düzenlenen ELÜS Alım Satım Belgesi ile, bu işlemler Borsada gerçekleştiriliyor ise aracı kurumlar tarafından düzenlenen **ELÜS İşlem Sonuç Belgesi** ile tevsik edilecektir.

Ayrıca **Elektronik Ürün Senedi Yönetmeliği**nin geçici 4 üncü maddesi kapsamında TÜRİB üyesi olmayan gerçek veya tüzel kişilerin doğrudan alım satım işlemlerinde, mezkûr Yönetmeliğin 7 nci maddesinin üçüncü fıkrası ve bu Tebliğin bu alt bölümü kapsamında **EKK tarafından ELÜS Alım Satım Belgesi düzenlenecek ve işlemin**

taraflarına elektronik ortamda gönderilecektir.

Bu minvâlde, ELÜS alım satımına taraf olanların, EKK tarafından kendilerine iletilen ELÜS Alım Satım Belgesinin kâğıt çıktılarını veya aracı kurumlar tarafından kendilerine iletilen **ELÜS İşlem Sonuç Belgesinin kâğıt çıktılarını vergi kanunlarının öngörmüş olduğu süreler dâhilinde muhafaza ve istenildiğinde ibraz etmekle yükümlü** oldukları tabiidir.

3.2. ELÜS Alım Satım Belgesi en az aşağıdaki bilgileri ihtiva eder:

- a) Düzenlenme tarihi.
- b) İşlem tarihi.
- c) Her hesap dönemi başından itibaren 1'den başlamak üzere düzenleme sırasına göre verilecek müteselsil sıra numarası.
- ç) Her bir ELÜS satıcısı için her hesap dönemi başından itibaren 1'den başlamak üzere düzenleme sırasına göre verilecek müteselsil sıra numarası.
- d) ELÜS'ü alan ve satanın;
 - 1) Adı-soyadı/ünvanı.
 - 2) Adresi.
 - 3) Varsa vergi dairesi.
 - 4) T.C. kimlik numarası (vergi kimlik numarası).
- e) Alım satıma konu ELÜS'ün;
 - 1) Temsil ettiği ürünün türü, tipi, hasat yılı, lisanslı depo işletmesinin ünvanı ve ürünün depolandığı yer.
 - 2) Temsil ettiği alım satıma konu ürün miktarı.
 - 3) Alım satım bedeli.
- f) EKK'nın;
 - 1) Ünvanı.
 - 2) Adresi.
 - 3) Vergi dairesi.
 - 4) Vergi kimlik numarası.

(Bu bentteki bilgiler dip not olarak yazılacaktır.)

g) "452 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği uyarınca düzenlenmiştir." ibaresi.

3.3. ELÜS İşlem Sonuç Belgesi en az aşağıdaki bilgileri ihtiva eder:

a) Borsa üyesinin ünvanı, vergi dairesi ve vergi kimlik numarası, birim/şube kodu (ELÜS İşlem Sonuç Belgesini düzenleyen her müstakil şube veya birimi tanıtmak üzere verilecek kod numarası).

b) İşlemin tarafı alıcının veya satıcının adı-soyadı/ünvanı, T.C. kimlik numarası/vergi kimlik numarası.

c) İşlemin karşı tarafı Borsa üyesinin ünvanı, vergi dairesi ve vergi kimlik numarası.

ç) Düzenleme tarihi.

d) Her hesap dönemi başından itibaren 1'den başlamak üzere düzenleme sırasına göre verilecek belge müteselsil sıra numarası (Her müstakil şube veya birim itibarıyla her hesap dönemi başından itibaren 1'den başlamak üzere düzenleme sırasına göre verilecek müteselsil sıra numarası).

e) İşlem tarihi, işlem numarası ve işlem tipi.

f) ELÜS'e dayanak olan emtiaya ilişkin bilgileri içeren kod (ISIN), ELÜS'ün temsil ettiği ürünün türü, tipi, miktarı, hasat yılı ile lisanslı depo işletmesinin ünvanı ve ürünün depolandığı yer.

g) Alım veya satım bedeli.

ğ) Varsa komisyon tutarı ve diğer kesintiler.

h) "452 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği uyarınca düzenlenmiştir." ibaresi."

Aynı Tebliğin "**4. Bilgi Verme Zorunluluğu**" başlıklı bölümü aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Elektronik Ürün Senedi Yönetmeliğinin 7 nci maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları uyarınca **ELÜS Alım Satım Belgesi ve ELÜS İşlem Sonuç Belgesi düzenlenme zorunluluğu bulunanlara**, bu Tebliğin bu bölümünde açıklanan esaslar dâhilinde, düzenledikleri söz konusu belgelere ilişkin bilgilerin elektronik ortamda (Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı Bilgi Transfer Sistemine BTRANS aracılığıyla) gönderilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

4.1. EKK tarafından düzenlenen her bir ELÜS Alım Satım Belgesine ilişkin bilgiler ile TÜRİB üyeleri tarafından düzenlenen her bir **ELÜS İşlem Sonuç Belgesine ilişkin bilgilerin takip eden ayın son günü saat 24.00'a kadar BTRANS aracılığıyla gönderilmesi** gerekmektedir.

4.2. ELÜS Alım Satım Belgesi ve ELÜS İşlem Sonuç Belgesi ile ilgili olarak istenecek bilgilere ilişkin format ve standartlar BTRANS aracılığıyla duyurulacaktır. Bilgi verme formatında ve standartlarında yapılacak ekleme, çıkarma, zorunlu alan olarak belirleme gibi değişiklikler de ayrıca **BTRANS** aracılığıyla duyurulacaktır.

4.3. Hazine ve Maliye Bakanlığınca bu Tebliğ doğrultusunda belirlenerek duyurulacak format ve standartlar dışında elektronik ortamda (**BTRANS aracılığıyla dahi olsa**) gönderilen bilgiler gönderilmemiş sayılacak, **kâğıt ortamında**

Ferdi Asım Hellaç Mali Müşavir

verilen bilgiler hiçbir şekilde kabul edilmeyecektir."

Ek

- **Vergi Usul Kanunu Tebliği (Sıra No:452)**

- **Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No:452)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sıra No:579)**

Ferdi Asım Hellaç

Mali Müşavir

YASAL UYARI : İnternet sitemizde yer alan yazıların tüm hakları saklıdır. Ancak yazar ve site kaynağının aktif linkine yer verilerek alıntı yapılabilir. YAZILAR AYNEN YAYIMLANAMAZ. Aksi yönde eylemler hakkında Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki tazminat ve ceza hükümlerinin uygulanması için hukuki süreçler başlatılacaktır.

Kaynak : <https://hellac.com/blogdetay/elus-alim-satiminda-duzenlenecek-belgede-degisiklikler-yapildi>

Erişim Tarihi : 14.03.2026